

ОСТАННІ НАДХОДЖЕННЯ

УДК 351.81(477)

Корнута Л. М., доцент кафедри адміністративного
і фінансового права НУ «ЮА»

Загальна характеристика концептуальних основ державного управління у сфері організації безпеки дорожнього руху

У статті визначаються особливості державного управління у сфері організації безпеки дорожнього руху. Наводиться дефініція поняття «безпека дорожнього руху». Визначено, що з метою створення ефективних державно-управлінських механізмів, стратегічно важливим питанням є формування та запровадження єдиної державної політики у сфері безпеки дорожнього руху. Наводяться основні засади ефективного державного управління безпекою дорожнього руху.

Ключові слова: державне управління; дорожній рух; організація безпеки дорожнього руху; регулювання дорожнього руху.

В статье определяются особенности государственного управления в сфере организации безопасности дорожного движения. Приводится дефиниция понятия «безопасность дорожного движения». Определено, что с целью создания эффективных государственно-управленческих механизмов, стратегически важным вопросом является формирование и внедрение единой государственной политики в сфере безопасности дорожного движения. Приводятся основные принципы эффективного государственного управления безопасностью дорожного движения.

Ключевые слова: государственное управление; дорожное движение; организация безопасности дорожного движения; регулирование дорожного движения.

The article defines the peculiarities of public administration in the sphere of road safety. We give the definition of the concept of “road safety”. Determined that in order to create effective public-management mechanisms strategically important issue is the development and implementation of the state policy in the field of road safety. The basic principles of good governance road safety.

Key words: public administration; traffic; organization of road safety; traffic regulation.

Актуальність. Для більшості країн світу ефективне забезпечення безпеки дорожнього руху є одним із стратегічних підвалин національної безпеки. Вкрай актуальним є це питання і для України, де, за статистикою, щорічно гине 7 – 7,5 тисячі осіб і зазнають травм 50 – 60 тисяч учасників дорожнього руху. Розпад СРСР практично дезорганізував систему державно-управлінської діяльності у сфері безпеки дорожнього руху. На сьогодні в Україні вона працює не ефективно, не враховуючи сучасні виклики та загрози у цій сфері. Таким чином, нагальною потребою є інтеграція зусиль науковців у напрямі пошуку принципово нових ідей та управлінських рішень у контексті захисту національних інтересів України у сфері безпеки дорожнього руху [17, 103].

Проблема безпеки життєдіяльності людини і всього суспільства в сучасних умовах набула особливої гостроти й актуальності. Як свідчить аналіз, в останні роки у світі різко зросла чисельність аварій, катастроф, дорожньо-транспортних пригод, у яких гине або втрачає здоров'я та працездатність велика кількість людей. За роки існування

РСРП були створені ефективні державно-управлінські механізми у сфері безпеки дорожнього руху, які мали багатогалузевий та багаторівневий характер. Вони ґрунтувались на потужному керівному впливі з боку держави на суб'єкти забезпечення безпеки дорожнього руху. За радянські часи удосконалення державно-управлінських механізмів у сфері безпеки дорожнього руху, попередження травматизму та дорожньо-транспортних пригод були з одними з основних завдань органів державної влади.

Водночас за роки незалежності України не було створено ефективних державно-управлінських механізмів у сфері безпеки дорожнього руху. Статистика свідчить, що в нашій державі протягом останніх 10 років жертвами дорожньо-транспортних пригод став кожний 85-й громадянин, а наслідки таких пригод у майже в 10 разів перевищують аналогічні показники провідних країн світу [15].

Низький стан забезпечення безпеки дорожнього руху, збереження життя та здоров'я громадян є на сьогодні серйозною загрозою національній безпеці України. Виходячи із аналізу теоретичної бази та законодавчої основи управління можна зробити висновок, що основними загрозами національній безпеці України у сфері безпеки дорожнього руху є: 1) недосконалість національного законодавства, що регламентує питання забезпечення безпеки дорожнього руху; 2) недостатній рівень координації та взаємодії компетентних органів державної влади, відповідальних за забезпечення безпеки дорожнього руху; 3) незадовільний стан системи підготовки учасників дорожнього руху та профілактичної діяльності, спрямованої на попередження дорожньо-транспортних пригод та їх негативних наслідків; 4) низькі експлуатаційні показники автомобільних шляхів, безпеки перевезень та організації дорожнього руху; 5) відсутність ефективної системи надання медичної допомоги потерпілим у дорожньо-транспортних пригодах; 6) недостатній рівень інформаційно-технічного забезпечення у сфері безпеки дорожнього руху.

Зазначені загрози національній безпеці України у сфері безпеки дорожнього руху мають глобальний характер та потребують створення ефективних державно-управлінських механізмів з їх мінімізації. Враховуючи стратегічну важливість питань забезпечення безпеки дорожнього руху, необхідність розробки ефективних механізмів щодо мінімізації дорожньо-транспортних пригод, збереження життя та здоров'я людей та забезпечення безпеки дорожнього руху, ряд провідних вітчизняних та зарубіжних науковців присвятили свої дослідження вирішенню цієї комплексної проблеми. Так, вагомий внесок у дослідженні комплексної проблеми забезпечення безпеки дорожнього руху зроблено такими вітчизняними вченими, як В. Авер'янов, І. Бородин, Є. Герасименко, І. Голосніченко, С. Гончарук, О. Засторожна, Р. Калюжний, Т. Коломієць та багато інших.

Дослідженням проблем гарантування безпеки дорожнього руху присвячені роботи В. Єгупенка, В. Новикова, О. Салманової, питання удосконалення державно-управлінської діяльності у сфері безпеки дорожнього руху та профілактики дорожньо-транспортних пригод розглянуті у роботах В. Развадовського, В. Грошевого, О. Домашенко. Формування правової свідомості громадян у сфері безпеки дорожнього руху розглядаються дослідником О. Міленіним, а історичні аспекти розвитку системи забезпечення безпеки дорожнього руху — науковцем Я. Хом'яком.

Актуальні питання державно-управлінської діяльності у сфері безпеки дорожнього руху були предметом наукових розробок у роботах таких зарубіжних вчених, як Н. Балашова, Д. Бахраха, А. Белова, С. Дмитрієва, Л. Ігнатова, Ю. Старилова та інших дослідників. Як свідчать дані, отримані зарубіжними та вітчизняними вченими, насамперед, ефективна реалізація державно-управлінських рішень у сфері безпеки

дорожнього руху можлива за умов проведення ефективної політики державного регулювання і надвідомчого контролю [8, 67]. Водночас дослідження, в яких з позицій системного підходу розглядаються державно-управлінські аспекти комплексної проблеми у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, практично відсутні. Як наслідок, у вітчизняній науці: відсутні загальноприйняті дефініції щодо понятійно-категоріального апарату безпеки дорожнього руху на рівні теоретичних наукових досліджень; питання безпеки дорожнього руху на разі глибоко не вивчені, не достатньо враховують сучасні реалізації, зовнішні та внутрішні фактори, які впливають на її стан.

Мета статті. Організація безпеки дорожнього руху як діяльність є складним об'єктом дослідження та управління. Розуміння цього ключового поняття у вітчизняних та зарубіжних джерелах на сьогодні неоднозначне. Стосовно змісту поняття «організація безпеки дорожнього руху» існують різні точки зору та підходи. Разом із тим удосконалення управління організації дорожнього руху потребує чіткого усвідомлення цього процесу, адже в авторитетних джерелах визначення цієї діяльності досить спірне: поряд існують поняття «вуличний рух», «дорожній рух», «безпека дорожнього руху», «забезпечення безпеки дорожнього руху», «система безпеки дорожнього руху», «організація забезпечення безпеки дорожнього руху» тощо, які нерідко вживаються як синоніми поняття «організація дорожнього руху», але мають різний зміст. Відповідно по-різному представлена і структура організації дорожнього руху.

Говорити про те, що наведені терміни є тотожними було б неправильно. Водночас можна побудувати певний логічний ланцюжок, який урешті-решт призведе до утворення соціальної системи. Найперше в суспільстві, як у соціальній системі, виникає (або постійно існує) соціальна потреба у просторовому переміщенні, яка може бути задоволена багатьма способами, у тому числі за допомогою пересування дорогами. Дорожній рух як процес, у свою чергу, має певні властивості, серед яких і його безпечність. Для того, щоб забезпечити потребу суспільства із безпеки дорожнього руху, повинна існувати внутрішньосистемна організаційна діяльність, яка і буде організацією дорожнього руху [16, 93].

Викладення основного матеріалу. У нормативних документах України термін «безпека дорожнього руху» вживається доволі часто, про що можна судити з назв окремих нормативних актів: 1) Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» 2008 р. [1], [7, 64]; 2) Концепції Державної цільової програми з підвищення рівня безпеки дорожнього руху на 2011 – 2015 роки [6]; 3) Указу Президента України «Про невідкладні заходи з забезпечення безпеки дорожнього руху» 2007 р. [3]; 4) Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 17.11.2010, де компетентними органами державної влади доручено розробити «Стратегію підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні до 2015 року» [4].

Проте, дефініція поняття безпека дорожнього руху на національному рівні міститься лише у одному відомчому документі. Так, у Наказі Міністерства внутрішніх справ України (далі МВС) «Про затвердження Інструкції з питань діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС» 2009 р., визначено, що «забезпечення безпеки дорожнього руху» – діяльність, спрямована на попередження причин та умов виникнення дорожньо-транспортних пригод, зниження тяжкості їх наслідків [5].

На підставі визначених нормативних актів та керуючись теоретичними розробками та напрацюваннями науковців можна визначити «безпеку дорожнього руху» як стан

захищеності громадського суспільства від дорожньо-транспортних пригод та їх соціальних наслідків.

Заходи із забезпечення безпеки дорожнього руху реалізуються шляхом координації та взаємодії між компетентними органами державної влади України. Вони зумовлюються пріоритетністю національних інтересів, всебічним аналізом глобальних викликів та загроз у сфері безпеки дорожнього руху та необхідністю вжиття своєчасних адекватних заходів з їх мінімізації. Головними об'єктами у сфері безпеки дорожнього руху є життя та здоров'я громадян. У свою чергу, головними суб'єктами у сфері безпеки дорожнього руху є органи державної влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації і громадяни.

Основними принципами, за допомогою яких забезпечується реалізація заходів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху є: пріоритет прав людини та верховенство права; адекватність державно-управлінських заходів з мінімізації дорожньо-транспортних пригод та забезпечення безпеки дорожнього руху; розмежування повноважень компетентних органів державної влади у сфері безпеки дорожнього руху; державних контроль за організацією дорожнього руху; соціальна свідомість та обізнаність з питань безпеки дорожнього руху; особиста відповідальність громадян за збереження свого життя та здоров'я [17, 104].

Оскільки визначення поняття дорожній рух є необхідним для розкриття теми дослідження, то цікавим було б розглянути думки вітчизняних і закордонних учених щодо визначення дефініції «дорожній рух», які відрізняються розмаїттям, оскільки складна соціотехнічна природа дорожнього руху об'єктивно дає можливість для різноманітного сприйняття дорожнього руху як об'єкта організації. Стосовно спроб наповнення поняття «дорожнього руху» конкретним змістом, то тут спостерігається співвідношення механічних, правових та соціальних ознак, які дійсно властиві цьому процесу. Можна визначити, принаймні, три основні концепції тлумачення поняття «дорожній рух» вченими, які працюють у сфері адміністративного права та теорії управління.

Перша з основних концепцій щодо визначення (у сенсі дії) змісту поняття «дорожній рух» як підстави для виникнення найпростіших відносин управлінського характеру — це так звана механічна концепція, де переважають механічні інтерпретації дорожнього руху. Такого роду підхід різні автори називають «механічним», «технологічним», «техніко-технологічним» тощо, — коли ця організаційна проблема вирішується насамперед інженерними заходами [9].

Другою є «механічна концепція з ознаками правового регулювання» — концепція, де поряд із механічними ознаками присутнє і правове регулювання дій учасників цього процесу, тоді «дорожній рух» визначається, наприклад, як «нормативно врегульований процес пересування дорогами транспортних засобів і пішоходів» [10].

У третій «соціальній концепції» головною ознакою дорожнього руху вважається соціальна діяльність людини у такому процесі. В цьому випадку «дорожній рух» розглядається як «діяльність, спрямована на задоволення суспільної та особистої потреби у просторовому пересуванні людей, засобів і продуктів їх праці» [13].

Кожна з концепцій має право на існування у разі дотримання формальних вимог при її тлумаченні. Зважаючи на те, що кожна з концепцій має свої плюси та мінуси можна використовувати їх усі, оскільки універсальної концепції щодо внутрішнього змісту процесу дорожнього руху поки що не існує. Якщо ж вона й буде сформульована, то, можна стверджувати, це буде комплексна конструкція.

Розглянемо спочатку найбільш уживаний механічний підхід до вирішення питання управління дорожнім рухом. Прихильниками цієї концепції є Ф.П. Гончаренко, В.І. Жулев, П.Л. Клінковштейн. Її позитивне значення полягає у здатності ефективно вирішувати завдання максимального використання технічних можливостей вулично-дорожньої мережі шляхом раціонального розподілу транспортних потоків на вулицях і дорогах. Найпростішу дефініцію явища «дорожній рух» використовує В.І. Жулев, який визначає його як «рух наземних механічних транспортних засобів автомагістралями» [11]. П.Л. Клінковштейн «дорожній рух» розглядає як існуючу на дорогах складну динамічну систему, яка представляє сукупність руху пішоходів та різних типів механічних і немеханічних транспортних засобів. У наведених дефініціях дорожнього руху увагу акцентовано на механічній інтерпретації цього підходу.

Основним інструментарієм цього підходу є проекти, схеми, графіки, де фіксуються режими руху транспортних засобів та пішоходів, визначаються технічні засоби, завдяки яким учасники дорожнього руху інформуються про умови руху і встановлені режими власної поведінки тощо. Це і є класична організація дорожнього руху як механічного процесу руху транспортних засобів і пішоходів, зазначена, до речі, у нашому законодавстві, а саме в Законі України «Про дорожній рух» [2].

Можна виділити деяких учених, які у межах механічної концепції управління розглядають організацію дорожнього руху як загальну стратегію управління цим процесом. Наприклад, Ф.П. Гончаренко вважає, що управління дорожнім рухом на сучасному етапі – це організація дорожнього руху, яка зводиться до керування засобами дорожньої служби [9].

Позитивним моментом техніко-технологічної інтерпретації управління дорожнім рухом є те, що вона дозволяє суттєво розширити аспект упорядкованого, хоча й примітивного, механічного впливу на цей процес. На базі саме цієї концепції згодом були сформульовані основні напрямки «організації із забезпечення безпеки дорожнього руху», які охоплюють практично всі види робіт з підготовки транспортного процесу як засоби і методи забезпечення безпеки дорожнього руху.

Другою концепцією побудови організаційної системи навколо соціальної потреби у дорожньому русі є так звана механічна концепція з ознаками правового регулювання. В її основу покладено таку властивість права, як здатність організаційного впливу на суспільство, але з диферентом на механічну концепцію управління процесом дорожнього руху. Її прихильниками прийнято вважати В.О. Домашенко та І.К. Шахриманьяна. Найбільш вагомими стосовно цієї концепції є визначення, сформульовані В.В. Лук'яновим та В.О. Домашенко. Теоретики визначали «дорожній рух» – як процес руху транспортних засобів дорогами, де дії водія та пішохода визначаються спеціальними правилами [12].

У наведених поняттях уже присутня вказівка на правове регулювання дій соціальних елементів. Модернізована у правовому аспекті механічна концепція організації дорожнього руху має за нормативну основу, що цілком природно, Правила дорожнього руху, нормативний акт, який встановлює порядок руху на шляхах України.

Виокремлення з розмаїття наявних у суспільстві відносин певної сукупності, яка потребує специфічної нормативно-правової регламентації, здійснюється за допомогою відповідних критеріїв. На думку І.К. Шахриманьяна, для організації дорожнього руху найдоцільніше використовувати такі властивості суспільних відносин: а) місце виникнення, що обмежується вулично-дорожньою мережею; б) сутність, що складається з

реалізації потреби суб'єктів руху у просторовому пересуванні за допомогою транспортних засобів, або без них; в) мета регулювання дорожнього руху [16, 96].

Для більш точного визначення процесу організації дорожнього руху потрібно детальніше визначити впорядковану діяльність щодо оптимізації відносин саме учасників дорожнього руху. На чому, зокрема, і побудована третя так звана соціальна концепція тлумачення поняття «дорожнього руху». Її фундаторами прийнято вважати В.В. Лук'янова, О.Л. Міленіна та О.Ю. Салманову.

Процес транспортування — це перш за все суспільна діяльність, яка є одним із засобів забезпечення суспільної потреби у територіально-просторовому переміщенні людей та продуктів їх праці [14]. Саме тому дорожній рух, як складник процесу транспортування, за переважною більшістю власних ознак, об'єктивно можна репрезентувати як процес виробництва — суспільно необхідної діяльності із вироблення продукту (послуг) суспільного споживання (процес виробництва визначається як процес створення предмета споживання і визначення способу споживання, є підставою виникнення й розвитку людських потреб, це процес активного перетворення людської природи з метою створення необхідних матеріальних умов для свого існування. Дорожній рух у такому розумінні — це один з етапів загальної виробничої діяльності, пов'язаний з фізичним переміщенням людей, транспортних засобів та вантажів.

Як підсумок можна визначити, що дорожній рух — це сукупність суспільних відносин, які виникають при просторовому переміщенні людей та вантажів на дорогах за допомогою транспортних засобів або без них, а також у процесі управління умовами цього переміщення [16, 96].

Отже, визначивши соціальну спрямованість дорожнього руху, виникає потреба в аналізі його як об'єкта соціальних відносин. І справді, у процесі дорожнього руху беруть участь не тільки водії-професіонали, для яких це основний вид фахової діяльності, але й ті, хто працює в інших виробничих та невиробничих сферах при використанні транспортних засобів, які належать їм на правах власності, ті, хто користується транспортом у ролі пасажирів, ті, хто є вимушеними учасниками дорожнього руху у ролі пішоходів, погоничів тварин тощо. Крім того, значна кількість людей обслуговує дорожній рух, не беручи в ньому участі, зокрема, при підготовці водіїв, проведенні технічних оглядів, навчанні дітей, лікуванні постраждалих від негативних наслідків дорожнього руху, проектуванні вулиць, доріг, шляхопроводів тощо.

В такому разі державне управління повинно забезпечити таку регламентацію цього процесу, яка б задовольняла всі соціальні потреби, що виникають при просторовому переміщенні транспортних засобів.

Підсумовуючи розгляд трьох концепцій побудови поняття «дорожній рух», слід зазначити, що аналіз думок учених був би дещо некоректним, оскільки існують й інші, гібридні дефініції, які є спільними як для «технічної», так і для «правової» та «соціальної» концепцій. Це свідчить про намагання знайти універсальне розуміння, яке б досить повно репрезентувало поняття «дорожній рух» в сфері адміністративно-правових відносин усіх учасників дорожнього руху.

В такому разі слід розглянути більш ретельно визначення «організація забезпечення дорожнього руху». У сучасній літературі з питань безпеки дорожнього руху домінує точка зору, що забезпечувати безпеку дорожнього руху — це означає домагатися зниження загальної кількості дорожньо-транспортних пригод, кількості загиблих та поранених в умовах розвитку автомобілізації.

В її основу покладено сформульоване тим же В.В. Лук'яновим поняття «організації дорожнього руху» — діяльність із забезпечення максимально безпечної швидкості, включаючи підготовку та виховання його учасників, удосконалення транспортних засобів, дорожніх умов, утримання їх у придатному експлуатаційному стані, регулювання руху та нагляд за дотриманням правил руху. Учений визначив і поняття «регулювання дорожнього руху», зміст якого полягає в тому, щоб «забороняти, рекомендувати водіям та пішоходам, зобов'язувати їх виконувати ті чи інші дії з метою забезпечення безпеки і швидкості» [16, 97].

І оскільки поняття «регулювання дорожнього руху» є складником поняття «організація дорожнього руху», то воно, не може розглядатися як вичерпна сукупність упорядкованих дій та процесів на дії учасників руху. Крім того, у понятті «регулювання дорожнього руху» губиться сутність організації дорожнього руху, оскільки вказаний комплекс заходів потрібний, щоб просто створити дорожній рух, організувати транспортний процес. Отже, виходячи із вищевикладеного пропонується розглядати поняття «організації безпеки дорожнього руху» як систему дій із забезпечення безпечною переміщення людей та вантажів механічними транспортними засобами, а також людей без транспортних засобів дорогами, що регламентується спеціальними правовими нормами, регулюється державними органами, а також проходить в умовах реальної небезпеки виникнення обставин, які перешкоджають продовженню цього процесу.

З метою створення ефективних державно-управлінських механізмів, стратегічно важливим питанням є формування та запровадження єдиної державної політики у сфері безпеки дорожнього руху. Так, державна політика у сфері безпеки дорожнього руху поперше, має стати системою офіційно прийнятих у державі поглядів і дій щодо визначення цілей, завдань, принципів, основних напрямів та механізмів реалізації заходів у сфері безпеки дорожнього руху; по-друге, здійснюватися відповідно до Конституції України, чинного законодавства й інших нормативно-правових актів, загальновизначених принципів та норм міжнародного права; по-третє, реалізовуватись шляхом цілеспрямованої та скоординованої діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських об'єднань і громадян згідно з їхніми правами та повноваженнями в цій сфері. Реалізація завдань державної політики у сфері безпеки дорожнього руху передбачає запровадження ефективного державного управління у цій сфері.

Висновок. Враховуючи вищезазначене, можна вважати, що державне управління у сфері безпеки дорожнього руху — це організована державою сукупність державних органів, громадських організацій, посадових осіб та окремих громадян, об'єднаних цілями та завданнями щодо забезпечення ефективного управління дорожнім рухом, мінімізації дорожньо-транспортних пригод та їх негативних наслідків, збереження життя та здоров'я учасників дорожнього руху, які здійснюють узгоджену діяльність у межах чинного законодавства України. Головною метою державного управління у сфері безпеки дорожнього руху, є створення ефективних державно-управлінських механізмів, що гарантовано забезпечуватимуть захист суспільства від дорожньо-транспортних пригод та їх соціальних наслідків.

На підставі аналізу світового досвіду з питань забезпечення безпеки дорожнього руху встановлено, що державне управління у сфері забезпечення дорожнього руху має ґрунтуватися на таких засадах: 1) законодавчого забезпечення безпеки дорожнього руху; 2) ефективності та цілеспрямованості заходів з мінімізації дорожньо-транспортних пригод; 3) соціальної свідомості населення з питань необхідності неу-

хильного дотримання правил дорожнього руху; 4) координації та контролю органів державної влади за станом безпеки дорожнього руху.

Слід зазначити, що для більш точного визначення процесу організації дорожнього руху потрібно детальніше вказувати та зазначати впорядковану діяльність, що направлена на оптимізацію стосунків учасників дорожнього руху. Саме тому можна визначити процес управління щодо забезпечення безпеки дорожнього руху через визначення дорожнього руху як взаємодії елементів системи, до якої входять: учасники дорожнього руху (у першу чергу водії); транспортний засіб; дорога; середовище; державні органи управління.

Основу державно-управлінських рішень з метою ефективної реалізації зазначених принципів складає скоординована діяльність органів державної влади України, що спрямована на реалізацію стратегічних напрямів у сфері безпеки дорожнього руху. Для ефективної реалізації принципів державного управління у сфері безпеки дорожнього руху необхідно застосувати політичні, соціальні та інтелектуальні механізми. Політичні механізми передбачають створення на національному рівні ефективної системи державного управління у сфері безпеки дорожнього руху, яка має стати пріоритетом у суспільстві. Соціальні механізми передбачають формування суспільної свідомості громадян щодо необхідності дотримання правил безпеки дорожнього руху, культури поведінки на дорогах, надання сприяння та допомоги учасникам дорожнього руху. Інтелектуальні механізми передбачають розроблення на державному рівні нормативних актів, стратегій, програм, спрямованих на мінімізацію дорожньо-транспортних пригод та їх соціальних наслідків. Таким чином, формування теоретичних основ державного управління у сфері безпеки дорожнього руху є на сьогодні важливим імперативом та актуальним науковим завданням.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху: Закон України від 24.09.2008 р. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 р. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Про невідкладні заходи з забезпечення безпеки дорожнього руху: Указ Президента від 20.11.2007 р. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу — <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Стратегія підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні до 2015 року; розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.03.2012 р. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу — <http://www.kmu.gov.ua>
5. Про затвердження Інструкції з питань діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.03.2009 р. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу — <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Концепції Державної цільової програми з підвищення рівня безпеки дорожнього руху на 2011 — 2015 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. (проект). — [Електронний ресурс]. — Режим доступу — <http://www.kmu.gov.ua/>
7. Баранов С.О. Актуальні питання забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні / С.О. Баранов, Ю.В. Ковальов // Південноукраїнський правничий часопис. — 2009. — № 1. — С. 64—66.
8. Ворушило В.П. Закордонний досвід у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху / В.П. Ворушило, В.В. Степанко // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. — 2006. — № 2. — С. 66—71.
9. Гончаренко Ф.П. Керування безпекою дорожнього руху засобами дорожньої служби / Ф.П. Гончаренко. — К. : «Аконіт», 1999. — 280 с.

10. Домашенко О.В. Организационно-правовые основы обеспечения безопасности дорожного движения в Украине : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук / О.В. Домашенко. — К., 1993. — 22 с.
11. Жулев В.И. Ответственность участников дорожного движения / В.И. Жулев, С.И. Гирько. — М., 1987. — 160 с.
12. Лазарев В.В. Общая теория государства и права / В.В. Лазарев. — М., 1994. — 124 с.
13. Майоров В.К. Дорожное движение и безопасность / В.К. Майоров. — Челябинск, 1997. — 96 с.
14. Новіков В.В. Адміністративно-правові основи профілактики порушень правил дорожнього руху : дис. канд. юрид. наук. : 12.00.07 / В.В. Новіков. — К., 1997. — 198 с.
15. Офіційний сайт Департаменту ДАІ МВС України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу — <http://www.sai.gov.ua/>
16. Прохоров Д.М. Концептуальні основи визначення дорожнього руху як невід'ємної частини процесу організації безпеки дорожнього руху в Україні / Д.М. Прохоров // Вісник Запорізького юридичного інституту — 2006. — № 2. — С. 93—98.
17. Товстуха С.О. Теоретичні основи державного управління у сфері безпеки дорожнього руху України / С.О. Товстуха // Інвестиції : практика та досвід — 2011 — № 4. — С. 103—103.

УДК 342.9 : 343.163 : 352/354 (477)

Долгий О. О., к.ю.н., с.н.с., провідний науковий співробітник НДІ Національної академії прокуратури України
Горзов А. П., провідний науковий співробітник НДІ Національної академії прокуратури України

Адміністративний та правовий аспекти кадрового забезпечення прокуратури України в умовах прокурорського самоврядування

У статті здійснено спробу висвітлити проблемні аспекти кадрового забезпечення органів прокуратури, що пов'язані із запровадженням та функціонуванням в Україні інституту прокурорського самоврядування. Вирішуючи вказані завдання, автори приділяють увагу адміністративному та правовому аспектам, що стосуються участі органів прокурорського самоврядування у визначенні потреб кадрового забезпечення прокуратури, обрання чи призначення прокурорів до складу інших органів у випадках та в порядку, встановлених законодавством. Пропонуються заходи з удосконалення цієї діяльності.

Ключові слова: прокуратура, прокурорське самоврядування, кадрове забезпечення, організація діяльності, адміністративна посада, всеукраїнська конференція працівників прокуратури, Рада прокурорів України.

В статье предпринята попытка осветить проблемные аспекты кадрового обеспечения органов прокуратуры, связанные с внедрением и функционированием в Украине института прокурорского самоуправления. Для решения указанной задачи, авторы уделяют внимание административному и правовому аспектам участия органов прокурорского самоуправления в определении потребностей кадрового обеспечения прокуратуры, избрании или назначении прокуроров в состав других органов в случаях и в порядке, установленными законодательством. Предлагаются меры совершенствования этой деятельности.

Ключевые слова: прокуратура, прокурорское самоуправление, кадровое обеспечение, организация деятельности, административная должность, всеукраинская конференция работников прокуратуры, Совет прокуроров Украины.

The article is an attempt to highlight the problematic aspects of personnel support of the prosecution